

Könyvismertetés: Lénárd András Ablak- zsiráf könyvek – Kütyük és az online világ

Budapest, Móra Kiadó, 2017, p. 64
ISBN 978-963-415-37-88

Sarbó Gyöngyi

Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar Digitális Pedagógiai Tanszék

Az információs társadalom hatásainak köszönhetően a mai kisiskolás korosztály – és egyre gyakrabban a fiatalabb generáció is – szinte napi kapcsolatban áll az IKT különféle eszközeivel. Játszanak, tanulnak a segítségükkel. De mi a helyzet abban az esetben, ha egy-egy eszköz működését vagy egy témába vágó fogalom jelentését szeretnék megérteni és ennek érdekében kérdéseket tesznek fel? Például, „mit jelent az, hogy posztolni”? Erre hivatott választ adni a most bemutatandó képes gyermeklexikon.

A könyv szerzője amellet, hogy tanítóként dolgozik, az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Digitális Pedagógiai Tanszékének vezetője. Nevéhez több – a kisiskolás korosztály számára írt – tankönyv és munkafüzet fűződik.

Az összes Ablak-zsiráf, így a „Kütyük és az online világ” is képes gyermeklexikonként határozza meg magát. Az eredeti mű szellemiségét megőrizve ez a könyv tematikus kiadás, mely kifejezetten a jelenleg minket körülvevő IKT-eszközök – a könyv szóhasználatával élve *kütyük* – és a virtuális léthez kapcsolódó fogalmak leírását tartalmazza, mégpedig a „3D”-től a „zoomolni” kifejezésig. Minden enciklopédikus mű esetében a vizsgált szókészlet teljességével kapcsolatban felmerül a kérdés, hogy mely szavakat, kifejezéseket válogatják be a szerkesztők és melyeket hagyják ki akár szándékosan, akár akaratlanul, vagy területi, vagy egyszerű kronológiai okokból. Ez utóbbira az informatika folyamatosan változó tudományága különösen érzékeny, gondoljunk csak az évente felbukkanó és eltűnő applikációkra, a napi szinten megjelenő újdonságokra. A könyv több mint 300 kifejezésből álló szókészletének összeállítására több szakember is javaslatot tett, de a legfőbb rendezőelv a szerző alsó tagozatban végzett napi munkája, illetve az abból merített tapasztalatok. Mi sem logikusabb annál, hogy a tanár – illetve a szülő vagy a könyv feldolgozásában segítő személy – azon bejegyzéseket kívánja vizsgálni, melyeket

- a gyermekek jól ismernek, helyesen használnak, de az idősebb generáció(k)nak gondot okoz pontos mibenlétük,
- a gyermekek java része nem ismer, de találkozhat vele az IT-környezetben,

– a gyermekek ismernek, de helytelenül, pontatlanul vagy tévesen, rossz helyen használnak,

Egy ilyen változó tudományágban sokszor, amikor papírra vetik a gondolatot, már akkor elavulttá válik. Nincs olyan olvasó, akiben ne merülne fel egy-egy adott szócikk szerepeltetésének felesleges mivolta, ugyanakkor biztosan hiányol másokat. Valahol meg kell húzni a határt a relevanciában. A tanárnak hiányozhat a CD fogalma, ugyanakkor a gyermekek valószínűleg már csak elvéve találkozhatnak vele. A lexikonjellegű művek azonban – és ez fokozottan igaz a célcsoport miatt korlátozott terjedelmű kiadványokra – a fenti alapvető jellegzetességeik miatt sosem lehetnek teljesek.

A könyv szókészlete rendkívül szerteágazó, a hardverek és szoftverek mellett megjelennek a tevékenységek, a webes szolgáltatások és a szlengkifejezések (például: mém) magyarázatai is. A könyv külön kiemelendő előnye, hogy nem egy száraz definíciókat tartalmazó lexikon, hanem a hétköznapi életből merített, valós szituációkon keresztül mutatja be az egyes címszavak jelentését. Ennek köszönhetően egy könnyen olvasható mű, mely a legkisebbek számára is könnyedén értelmezhetővé teszi az addig homályos fogalmakat. Talán fel sem tűnik, hogy a könyv, amikor a klasszikus Ablak-zsiráf hagyományaira alapoz, nemcsak egyenlő mértékben használ férfi és női neveket illusztrációként, de a megszokott szerepeket is modernizálja, így dolgozhat Zsófi anyukája egy számítástechnikai üzlet tanácsadójaként, vagy készíthet Enikő avatárt magának, hiszen nem csak a fiúk lehetnek elszánt gémerék. A gyermek-olvasóknál idősebb korosztálynak juthat eszébe, hogy a fenti példától eltérően az informatika világa elsősorban a férfiak privilégiuma. Szerencsére a célcsoport olvasóinak ez már meg sem fordul a fejében.

Az egyes szócikkekhez készített humoros grafikák az aktuális trendeket követik. Filmek, számítógépes játékok szereplői elevenednek meg a könyv lapjain, szórakoztató karikatúrák teszik még érdekesebbé az olvasó számára a művet. Mind a fiatal, mind az idősebb korosztály számára lebilincselő végig lapozni a könyvet, egyfajta „heuréka!” érzést okoz a kiadvány frissessége, korszerűsége és a célközönséget megszólító stílusa. Egy olyan igazi mese, amely egyúttal komoly írás, tudományos, szórakoztató és tanulságos. Mindenképpen nem felejt el, hogy kinek íródott, és miért is jött létre.

Óriási és embert próbáló feladat az Ablak-zsiráf több évtizedes fennállása után olyan kiadványt létrehozni, ami egyszerre szólítja meg a gyermeket és azt a szülőt, aki annak idején személyesen is forgatta akkor még apró kezei között. Ez a kiadvány megtestesíti mindazt, amiért kisebbek és nagyobbak mind a mai napig egyfajta szellemi alapvetésként tekintenek az Ablak-zsiráfra.

Az 1971-es „Zöld Könyv” óta 49 év telt el, a kétütemű belső égésű motoroktól eljutottunk az önvezető, számítógép vezérelte autókig, de az alapvetés nem változott: közérthetően, érdekfeszítően és színesen mutassuk be gyermekeinknek a modern világot.

